

Rozsudek Krajského soudu v Českých Budějovicích ze dne 20.09.1991, sp. zn. 5 Co 1095/91, ECLI:CZ:KSCB:1991:5.CO.1095.1991.1

Číslo: 38/1992

Právní věta: Jde-li o vrácení darované nemovitosti, může dárce uplatnit u soudu žalobu o vyklizení této nemovitosti obdarovanými, jsou-li splněny zákonné předpoklady pro vrácení daru. Viz nyní § 630 o.z. (a dříve § 409 o.z.).

Soud: Krajský soud v Českých Budějovicích

Datum rozhodnutí: 20.09.1991

Spisová značka: 5 Co 1095/91

Číslo rozhodnutí: 38

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Rozsudek

Hesla: Smlouva darovací, Vrácení daru

Předpisy: 40/1964 Sb. § 630

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 38

Jde-li o vrácení darované nemovitosti, 1) může dárce uplatnit u soudu žalobu o vyklizení této nemovitosti obdarovanými, jsou-li splněny zákonné předpoklady pro vrácení daru.

(Rozsudek krajského soudu v Českých Budějovicích z 20. 9. 1991, [5 Co 1095/91](#))

Okresní soud v Táboře zamítl žalobu žalobkyně, která se domáhala, aby bylo určeno, že je vlastnící osmi pozemků v obci B. a devíti pozemků v obci M. Dále bylo rozhodnuto, že žalobkyně je povinna nahradit žalovaným náklady řízení v částce 1241,70 Kčs do 3 dnů od právní moci rozsudku.

Soud prvního stupně odůvodnil zamítnutí žaloby tím, že je nedůvodná. Žalobkyni totiž šlo o vrácení daru ze strany žalovaných v podstatě ze dvou důvodů; prvním důvodem mělo být to, že zhruba před 3 až 4 roky se musela v důsledku chování žalovaných přestěhovat ke své dceři do M; dalším důvodem mělo být neposkytnutí péče ze strany žalovaných koncem roku 1990. Soud prvního stupně dovodil po provedeném dokazování, že skutek, spočívající v případném nevhodném chování žalovaných k žalobkyni z minulé doby, je promlčen ve tříleté promlčecí lhůtě a jednání, spočívající v neposkytnutí

náležitě péče koncem roku 1990, není natolik kvalifikované, aby vedlo ke vrácení daru podle ustanovení § 409 o. z. Podle názoru uvedeného soudu i kdyby nebyla vznesena námitka promlčení ohledně prvního vytykaného jednání, nešlo by rovněž o případ, kdy je možno domáhat se vrácení daru. Žalobkyně se odstěhovala ke své dceři a v podstatě po dobu 4 roků nepožadovala od žalovaných žádnou péči. Dopisy z poslední doby nasvědčují tomu, že z její strany jde spíše o účelové jednání.

Proti rozsudku soudu prvního stupně se odvolala žalobkyně. Ve svém odvolání uvedla, že jednání žalovaných, a to zejména neposkytnutí žádané pomoci koncem roku 1990, je případem pro vrácení daru. Žalovaní měli ve vztahu k žalobkyni smluvní závazek poskytovat jí pomoc; tuto pomoc poskytnout měli a také mohli. Žalobkyně odevzdala žalovaným veškerý svůj nemovitý majetek a přitom nyní je odkázána na pomoc rodiny své dcery. Rodina žalovaných není schopna jí zabezpečit řádnou péči. Z těchto důvodů je spravedlivé požadovat, aby jí vrátili dar spočívající v postoupení shora uvedených nemovitostí.

Krajský soud v Českých Budějovicích připustil změnu žalobního návrhu na vyklizení uvedených pozemků, přezkoumal odvoláním napadený rozsudek v celém rozsahu (§ 212 odst. 1 o. s. ř.) a změnil rozsudek soudu prvního stupně jen v tom smyslu, že se zamítá žaloba žalobkyně o vyklizení osmi pozemků v obci B. a devíti pozemků v obci M.; žalovaným nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení před soudy obou stupňů.

Z odůvodnění:

Odvolací soud se ztotožnil se závěry soudu prvního stupně a k modifikaci jeho rozsudku dospěl pouze s ohledem na změnu žalobního návrhu, k němuž došlo v odvolacím řízení.

Odvolací soud rovněž považuje určovací žalobu podle ustanovení § 80 písm. c) o. s. ř. v daném případě za nepřicházející v úvahu, když lze žalovat na splnění povinnosti podle ustanovení § 80 písm. b) o. s. ř. Přitom u žaloby na plnění je třeba mít vždy na zřeteli při formulaci výroku rozsudku vztah k možnému výkonu rozhodnutí. Proto v případě nemovitosti bylo nutno žalovat o vyklizení pozemku.

K námitkám obsaženým v odvolání žalobkyně lze dodat, že skutkové okolnosti odstěhování se žalobkyně z domu, který převedla na žalované ještě se svým zemřelým manželem, nenasvědčují tomu, že by šlo o případ hrubého porušování pravidel soužití ve smyslu dříve platného ustanovení § 409 o. z., 2) kdy se mohl dárce domáhat vrácení daru. Přitom k odstěhování žalobkyně došlo před více než třemi lety do podání žaloby a žalovaní také vznesli námitku promlčení. Pokud šlo o jednání žalovaných z konce roku 1990, které spočívalo údajně v odepření pomoci žalobkyni v její nemoci, potom názor žalobkyně, že totiž žalovaní mají k žalobkyni v souvislosti s darem nějaký osobní závazek ze smlouvy kupní a darovací z 23. 4. 1980, není správný, neboť tento závazek se týkal pouze kupní smlouvy a byla provedena srážka z kupní ceny. Nicméně povinnost žalovaných poskytnout žalobkyni péči vyplývala z obecných ustanovení zákona o rodině (zákona č. 94/1963 Sb. ve znění se změnami a doplňky vyhlášeném pod č. 66/1983 Sb. /3/ a pochopitelně jde i o morální závazek dětí vůči rodičům. Jestliže však žalobkyně bydlí u své dcery a není tedy bez pomoci rodinných příslušníků, není tu takového hrubého porušení pravidel soužití, které by vedlo k možnosti požadovat vrácení daru.

Odvolací soud proto postupoval podle ustanovení § 220 odst. 1 o. s. ř. a změnil odvoláním napadený rozsudek ve shora uvedeném smyslu, tedy jen z procesních důvodů. Jinak se plně ztotožnil se závěry soudu prvního stupně.

Protože došlo ke změně rozsudku, bylo nutno rozhodnout i o náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů podle ustanovení § 224 odst. 2 o. s. ř. Odvolací soud sice považuje návrh žalobkyně za

nedůvodný, avšak s ohledem na skutečnost, že ze strany žalovaných došlo k určitému porušení pravidel soužití ve vztahu k žalobkyni, bylo použito ustanovení § 150 o. s. ř. Znamená to tedy, že úspěšným žalovaným nebyla přiznána náhrada nákladů řízení s použitím citovaného ustanovení.

Poznámky pod čarou:

- 1) Viz nyní § 630 o. z. (a dříve § 409 o. z.).
- 2) Nyní viz § 630 o. z.
- 3) a nyní ještě i ve znění zákona č. 234/1992 Sb.